

Федір Лімбах

викладач кафедри німецької та другої іноземної мови
Національної академії Державної прикордонної служби України
імені Богдана Хмельницького, м. Хмельницький
<https://orcid.org/0000-0002-6113-7516>
limbach_f@ukr.net

Наталія Яковенко

старший викладач кафедри романо-германських мов
Національна академія Служби безпеки України, м. Київ
<https://orcid.org/0000-0001-9104-9691>
natasha_yakovenko@ukr.net

САМОСТІЙНА РОБОТА ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ ЗАОЧНОЇ ФОРМИ НАВЧАННЯ У ПРОЦЕСІ ІНШОМОВНОЇ ПІДГОТОВКИ ЯК ПЕДАГОГІЧНА ПРОБЛЕМА

Стаття присвячується проблемі організації самостійної роботи здобувачів вищої освіти заочної форми навчання у процесі іншомовної підготовки. Стратегія інноваційного розвитку суспільства визначає головні вимоги до підготовки кваліфікованих, конкурентоспроможних фахівців у відповідності до міжнародних стандартів освіти, які вільно володіють інформаційно-комунікаційними технологіями, здатні до самовдосконалення, готові до постійного оновлення знань і професійного росту. Постійне зростання цих вимог впливає як на організацію навчання здобувачів освіти заочної форми, так і на процес засвоєння ними певної системи знань, умінь, навичок і формування їх самостійності. На основі проведення аналізу літературних джерел, в яких розкривається поняття «самостійна робота», констатуємо розмаїття трактувань цього складного педагогічного явища. Акцентується важлива роль самостійної роботи в процесі іншомовної підготовки. Виділяються основні мотиваційні орієнтації здобувачів освіти у процесі іноземної мови. Іноземна мова стає не лише об'єктом засвоєння, але і невід'ємною частиною професійного росту і загальнокультурної підготовки здобувача вищої освіти.

На основі аналізу психолого-педагогічної і навчально-методичної літератури в статті актуалізована проблема організації самостійної роботи здобувачів вищої освіти заочної форми навчання в процесі іншомовної підготовки на сучасному етапі розвитку освіти, її практичне значення для розвитку особистості здобувача освіти. Розглянуто нові функції і ролі науково-педагогічного працівника закладу вищої освіти (далі – ЗВО). Визначено комплекс заходів, які забезпечують ефективне вирішення проблеми організації самостійної роботи здобувачів освіти в процесі іншомовної підготовки. Розглядається необхідність використання сучасних інформаційно-комунікаційних технологій в організації самостійної роботи здобувачів освіти у ЗВО.

Ключові слова: самостійна робота; заочна форма навчання; професійний ріст; процес іншомовної підготовки; інформаційні технології.

1. ВСТУП

Постановка проблеми. Сьогодні освіта – це вибудовування життєвої стратегії особистості, включення в навчання впродовж життя. Мотивація до безперервної освіти, універсальні та професійні компетентності стають необхідним ресурсом особистості для успішного виконання професійних обов'язків і реалізації своїх життєвих планів, а вміння вчитися стає ключовим умінням людини XXI століття.

Важливим стає набуття не тільки спеціальних знань, а й успішне оволодіння іноземною мовою за професійним спрямуванням.

Практична потреба у фахівцях, які володіють іноземною мовою на високому професійному рівні, вміють працювати з інформацією, доступною світовій спільноті, а також вміють спілкуватися із зарубіжними колегами на професійні теми зростає з кожним днем.

Процес вивчення іноземних мов здобувачами вищої освіти заочної форми навчання відбувається в умовах скороченої кількості годин курсу іноземних мов у ЗВО. Тому на перший план виступає необхідність інтенсифікації освітнього процесу, яка може бути ефективно вирішена шляхом його технологізації, тобто підняття структури і змісту освіти студентів-заочників (зокрема, організації їх самостійної навчальної діяльності в процесі іншомовної підготовки) на технологічний рівень викладання і навчання з використанням сучасних інформаційних технологій, що забезпечують особистісний розвиток студентів-заочників, розвиток їх пізнавальної активності, творчої самостійності, здібностей та інтересів. Іноземна мова стає не лише об'єктом засвоєння, а й засобом розвитку професійних навичок.

В Національній доктрині розвитку освіти зазначається [1], що головною метою навчання і виховання особистості є створення умов для її розвитку і творчої самореалізації. Сьогодні самостійній роботі здобувачів освіти відводиться провідне місце у структурі освітнього процесу вищої школи. Перед науково-педагогічними працівниками ЗВО постає завдання навчити майбутніх фахівців самостійно вчитися, здобувати нові знання, сформувані у них потребу у самоосвіті, розвинути здібності до рівня самоконтролю і самооцінки.

Дослідник Ю. Кулюткін вказує на закономірність, згідно з якою чим вищий у людини наявний рівень освіти, тим більшою мірою вона прагне до його підвищення, і чим вищий рівень знань і культури конкретної людини, тим більшою, глибшою і різноманітнішою буде її потреба в подальшій освіті [2].

Важливим аспектом самостійної роботи є те, що вона не тільки вирішує навчальні завдання, але також вирішує проблеми саморозвитку і самовдосконалення здобувача освіти. Це обумовлює актуальність дослідження проблеми організації самостійної роботи здобувачів вищої освіти на соціально-педагогічному рівні.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблема самостійної роботи у ЗВО і її ефективності зберігає свою актуальність у педагогіці тривалий час. Однак, не дивлячись на різноманіття та багатоплановість дослідницьких підходів, ще далеко до її вирішення.

В своїх дослідженнях І. Бочан наголошує на тому, що самостійна робота створює умови для розвитку і самореалізації кожної особистості як громадянина України у

відповідності з власною ментальністю і світоглядом, формує особистість здатну навчатися впродовж життя, розвиваючи в собі природою закладені задатки, обдарування, нахили, інтереси, прагнення [3]. Н. Герасименко розглядає «самостійну роботу», її місце і роль в системі професійної підготовки як джерело стимуляції пізнавального інтересу й активності студентів [4].

На думку А. Болотової впровадження самостійної роботи сприяє формуванню філософії вільної людини, яка постійно перебуває у творчому пошуку, допомагає формувати у молодих фахівців прагнення до безперервної самореалізації, навичок постійного оновлення здобутих у вузі наукових знань, вміння швидко адаптуватися до змін, коригувати професійну діяльність [5].

У дослідженнях С. Архангельського, Н. Бойко, М. Гарунова, П. Підкасистого, І. Харламова, Т. Шамової, Г. Щукіної та інших науковців визначено суттєві ознаки самостійної роботи, подано її характеристику і запропоновано засоби формування вмінь самостійної навчальної діяльності. Науковці розкривають поняття «самостійна робота» з різних сторін.

Так, за визначенням С. Архангельського самостійна робота здобувачів вищої освіти - це самостійний пошук необхідної інформації, набуття і використання знань задля розв'язання навчальних, наукових і професійних завдань [6].

У своїх дослідженнях Н. Бойко трактує самостійну роботу як «складне багатомірне педагогічне явище, яке містить систему взаємопоєднаних структурних і функціональних компонентів, що утворюють цілісну єдність, підпорядковану цілям виховання, освіти й розвитку в умовах її опосередкованого управління та самоуправління» [7].

Науковець П. Підкасистий визначає самостійну роботу як виконання різних завдань навчального, виробничого, дослідницького й самоосвітнього характеру, які становлять засіб засвоєння професійних знань, способів пізнавальної і професійної діяльності, формування умінь і навичок творчої діяльності й професійної майстерності [8].

Розглядаючи сутність самостійної роботи здобувачів освіти із організаційної й змістовної сторін, Т. Шамова характеризує її як форму організації навчальної діяльності й звертає увагу на обов'язковість виконання самостійної роботи з не менш обов'язковим контролем її результату [9].

Проблему організації самостійної діяльності здобувачів освіти у ЗВО досліджували С. Архангельський, Ю. Бабанський, Л. Григоренко, О. Демченко, Б. Іоганзен, І. Наумченко, Р. Нізамов, П. Підкасистий, М. Солдатенко та ін.

Організація самостійної роботи у вищій школі розглядається як система заходів з виховання таких рис особистості як активність і самостійність у виробленні умінь і навичок

раціонального набуття корисної інформації (Б. Юганзен)[10]; як система різноманітних завдань, що виконуються студентами на заняттях або в позааудиторний час з метою засвоєння професійно-педагогічних знань, умінь і навичок, розвитку педагогічного кругозору (Л. Григоренко)[11]; як різноманітні види індивідуальної, групової пізнавальної діяльності студентів на заняттях або в позааудиторний час без безпосереднього керівництва, але під наглядом викладача (Р. Нізамов) [12]; як початковий етап самоосвіти (І. Наумченко) [13].

Метою статті стало теоретичне дослідження психолого-педагогічних аспектів організації ефективної самостійної роботи здобувачів вищої освіти заочної форми навчання у процесі іншомовної підготовки, з'ясування шляхів, напрямів її організації.

2. РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ

Організація самостійної роботи здобувачів вищої освіти в процесі іншомовної підготовки в умовах заочного навчання сьогодні є актуальною проблемою. Зі зростанням попиту на отримання нових знань заочна форма навчання набуває інтенсивного розвитку. В усьому світі вона розглядається як «висока технологія» отримання освіти і займає важливе місце у підготовці фахівців з вищою освітою без відриву від професійної діяльності і підвищення їх кваліфікації. Проте одним із недоліків такої форми навчання є той факт, що значна частина навчального матеріалу розрахована на самостійну роботу здобувачів вищої освіти. Самостійна робота здобувачів освіти – це особлива форма навчальної діяльності, яка спрямована на формування їх самостійності і засвоєння ними сукупності знань, умінь та навичок.

Перед науково-педагогічним працівником будь-якої навчальної дисципліни, зокрема іноземної мови, у закладі вищої освіти постає завдання, максимально використовуючи особливості предмета, допомогти здобувачу освіти найбільш ефективно організувати свою навчально-пізнавальну діяльність, раціонально планувати і здійснювати самостійну роботу, забезпечувати формування загальних умінь і навичок самостійної діяльності.

В цілому, самостійна робота здобувачів є педагогічним забезпеченням розвитку готовності до професійної самоосвіти і представляє собою дидактичний засіб освітнього процесу, штучну педагогічну конструкцію організації і управління діяльністю тих, хто навчається.

Можемо з упевненістю стверджувати, що які б кваліфіковані науково-педагогічні працівники не навчали здобувачів освіти у ЗВО, основну роботу, пов'язану з опануванням знаннями, він повинен виконати самостійно.

Самоосвіта і її організація відіграють важливу роль у освітньому процесі, а також у науковій і творчій роботі майбутнього фахівця. Від того, наскільки він підготовлений і

залучений до самостійної діяльності, залежать його успіхи в навчанні, науковій і професійній роботі.

Метою самостійної роботи є забезпечення можливості для розвитку професійних якостей, творчої самореалізації майбутнього фахівця, орієнтованого на безперервну самоосвіту.

Організація самостійної роботи є ефективним засобом активізації творчої самостійності здобувачів вищої освіти. Їх самостійність і активність тісно пов'язані між собою, оскільки самостійність – є вищою формою активності, що визначається в таких якостях, як здатність брати на себе відповідальність, самостійно знаходити конструктивні рішення і вихід із кризових ситуацій.

Самостійна робота відіграє важливе дидактичне значення в професійній підготовці фахівців і розвитку їхніх інтелектуально-навчальних умінь, а саме:

1. У процесі самостійної роботи здобувачі освіти набувають більш повних і глибоких знань, які характеризуються такими критеріями, як системність, оперативність, гнучкість і міцність знань.

2. Самостійна робота впливає на формування самостійності мислення і суджень. Майбутні фахівці виробляють у собі здатність висловлювати власні думки з навчальних тем або інших теоретичних питань.

3. Самостійна робота відіграє важливу роль в удосконаленні таких професійно-важливих якостей особистості, як наполегливість, завзятість, цілеспрямованість [14].

У відповідності з Національною доктриною розвитку освіти України в XXI столітті [1] приблизно 50 % навчальної роботи в закладах вищої освіти відведено на самостійну навчальну діяльність здобувачів вищої освіти, таким чином, самоосвіта виростає в соціальну категорію.

Зміни, які в останні роки відбуваються в системі вищої освіти, по своїй суті зорієнтовані на перехід від парадигми навчання до парадигми освіти, орієнтованій на розвиток самостійної навчально-пізнавальної діяльності здобувачів вищої освіти.

Такий підхід до питання розвитку самостійної навчально-пізнавальної роботи обумовлений наступними причинами:

змiнами до змісту професійної підготовки здобувачів освіти заочної форми навчання;
активним запровадженням в навчальний процес інформаційно-комунікаційних технологій і Інтернет-ресурсів;

підвищенням прогностичної складової в освіті (освіта орієнтується на підготовку кадрів з новими професійними компетентностями і спрямована в майбутнє на їх перепідготовку в процесі самостійної діяльності);

інформаційно-освітній простір потребує навичок самостійної переробки величезних об'ємів інформації;

змінами ролі і місця самостійної навчально-пізнавальної роботи здобувачів освіти заочної форми навчання в цілісній системі професійної підготовки, підвищенням її вагомості ролі в отриманні знань з урахуванням сучасних наукових досягнень.

Роль та значення позааудиторної самостійної роботи різко зростає. Вона стає не тільки однією з найважливіших форм освітнього процесу, але і його основою.

Навчання здобувачів освіти заочної форми у ЗВО здійснюється без повсякденного контролю з боку науково-педагогічного працівника і тому на самому початку викликає значні труднощі. Необхідно оволодіти навичками самостійного навчання і займатися систематично і регулярно. Таке навчання потребує певного напруження, організованості і дисципліни.

Здобувачі освіти заочної форми навчання – це дорослі, зрілі люди зі стажем і досвідом професійної діяльності. Для них характерні наявність навичок самоуправління, стійка воляова спрямованість на навчальну діяльність, прагнення брати участь у виборі змісту освіти, уміння долати труднощі. Специфічною особливістю заочного навчання є переважання самостійної роботи. Управління самостійною пізнавальною діяльністю здобувача освіти заочної форми, який суміщає роботу з навчанням, полягає в тому, щоб створювати умови для самоорганізації цієї діяльності суб'єктом.

Інноваційна парадигма освіти змінила всі аспекти педагогічного спілкування, зокрема, організацію самостійної роботи здобувачів освіти заочної форми навчання.

Самостійна робота поєднує дві управлінські системи – самоменеджмент, який здійснює сам здобувач освіти, і корекційну роботу науково-педагогічного працівника в прямій і опосередкованій формах.

Самостійна робота вимагає організації взаємодії учасників освітнього процесу на основі партнерства. Підвищення ролі самостійної роботи пов'язано зі зміною позиції науково-педагогічного працівника і здобувача освіти. Науково-педагогічний працівник повинен опанувати нові ролі: т'ютора, консультанта і модератора освітнього процесу. На нього покладається важливе завдання правильно спланувати і організувати самостійну роботу здобувача вищої освіти, забезпечити умови для її успішного виконання. Труднощі, які виникають при організації самостійної роботи у процесі іншомовної підготовки полягають в тому, що більшість навчальних посібників ще не в повній мірі сприяють розвитку пізнавальної активності здобувачів вищої освіти, їх самостійності. Для досягнення хороших результатів самостійну роботу слід планувати у поєднанні з іншими формами навчання.

У ЗВО використовуються дві форми організації самостійної роботи при вивченні іноземної мови: «традиційна» самостійна робота, яку здобувач освіти виконує самостійно після кожного практичного заняття і аудиторна самостійна робота, яка проводиться під керівництвом науково-педагогічного працівника.

Однак такі форми самостійної роботи у процесі іншомовної підготовки мають слабку мотивацію у здобувачів освіти. Альтернативний підхід до організації самостійної роботи передбачає збільшення кількості індивідуальних завдань, дослідницький пошук, орієнтацію на формування професійних компетентностей, творчу активність і ініціативність здобувачів освіти.

При організації самостійної роботи у процесі вивчення іноземних мов слід дотримуватись наступної послідовності дій:

- 1) розробка програми самостійної роботи здобувачів вищої освіти (узгодженої з метою і змістом робочої програми навчальної дисципліни);
- 2) визначення форм роботи, видів навчальної діяльності і завдань для самостійної роботи;
- 3) відбір дидактичного інструментарію для організації і реалізації навчальних завдань для самостійної роботи;
- 4) розробку навчально-методичних матеріалів для реалізації програми самостійної роботи здобувачів вищої освіти;
- 5) організація форм взаємодії суб'єктів освітнього процесу;
- 6) аналіз результатів процесу організації з корекцією у разі необхідності.

Ефективність організації самостійної роботи здобувачів вищої освіти у процесі іншомовної підготовки, її активізація в значній мірі залежить від педагогічних технологій навчання. Це можуть бути традиційні технології (кейс-технологія, кластер-технологія, технологія проєктів), які вже активно використовуються, так і сучасні комп'ютерні технології, які відкривають безмежні можливості для навчання.

Інформаційно-комунікаційні технології в самостійній роботі здобувачів заочної форми навчання, які вивчають іноземну мову, сприяють формуванню їх творчої пізнавальної активності і самостійності, навичок аналізу, синтезу і критичної мислення.

3. ВИСНОВКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Аналіз проблеми організації самостійної роботи здобувачів вищої освіти заочної форми навчання в процесі іншомовної підготовки дозволяє сформулювати важливі для нашої роботи висновки. По-перше, сьогодні вивчення самостійної роботи здобувачів вищої освіти її організації в процесі іншомовної підготовки має виходити з потреб суспільства в

ініціативних, самостійних, досвідчених фахівцях, здатних професійно виконувати свої обов'язки і сприяти розвитку і процвітанню своєї держави.

По-друге, самостійна робота в процесі іншомовної підготовки розглядається як засіб розвитку самостійності здобувачів вищої освіти, що змушує трактувати її як вільну, доцільну, мотивовану діяльність.

По-третє, проблема організації самостійної роботи здобувачів заочної форми навчання в процесі іншомовної підготовки повинна вирішуватися виходячи з сучасних можливостей інформаційних технологій.

Список використаних джерел

1. Державна Національна програма: Освіта (Україна XXI ст.). Київ : Райдуга, 1994. 49 с.
2. Кулюткин Ю. Н. Психология обучения взрослых. Москва : Просвещение, 2005. 128 с.
3. Бочан І. О. Впровадження самостійної роботи студентів як важливого чинника формування особистісно орієнтованої системи навчання. *Нові технології. Науково-методичний збірник. Спецвипуск*. 2003. –С. 164–168.
4. Герасименко Н. О. Дидактичні умови організації самостійної роботи студентів педагогічних університетів в процесі навчання іноземних мов : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.09. Кривий Ріг, 2012. 215 с.
5. Болотова А. К. Развитие самосознания личности : временный аспект. Вопросы психологии. 2006. № 2. С. 116–125.
6. Архангельский С. И. Учебный процесс в высшей школе, его закономерные основы и методы : учеб.- метод. пособие. Москва : Высш. школа, 1980. 368 с.
7. Бойко Н. І. Організація самостійної роботи студентів вищих навчальних закладів в умовах застосування інформаційно-комунікаційних технологій : автореф. дис... канд. пед. наук : 13.00.04. Нац. пед. університет ім. М. П. Драгоманова. Київ, 2008. 23 с.
8. Гарунов М. Г., Пидкасистый П. И. Самостоятельная работа студентов. Москва : Знание, 1978. 325 с.
9. Шамова Т. И., Давыденко Т. М., Шибанова Г. Н. Управление образовательными системами : учеб. пособие для вузов по специальности : 03.10.00. «Педагогика и психология», 03.34.00. «Педагогика». Москва : АCADEMIA, 2002. 384 с.
10. Юганзен Б. Г. Контроль как средство управления учебно-познавательной деятельностью студентов в обучении. Москва, 2005. 215 с.
11. Григоренко Л. Самостійна робота як фактор підвищення ефективності підготовки майбутніх педагогів до професійної діяльності. *Рідна школа*. 2005. № 8(907). С. 22–24.
12. Низамов Р. А. Активизация учебно-познавательной деятельности студентов на основе группового взаимодействия. Казань : Изд-во КГУ, 2005. 304 с.
13. Наумченко И. Л. Самообразование будущего учителя. Саранск : Мордовское книжное изд-во, 1974. 261 с.
14. Буряк В. К. Керування самостійною роботою студентів. Вища школа. 2001. № 4–5. С. 48–52.

References

1. *Derzhavna Natsionalna prohrama: Osvita (Ukraina XXI st.)* [State National Programme: Education (Ukraine XXI century)]. Kyiv : Raiduha, 1994. 49 p. [in Ukrainian]
2. Kuljutkin Ju. N. (2005). *Psihologija obuchenija vzroslyh* [Psychology of adult education] Moskva : Prosveshhenie, 2005. 128 p. [in Russian]

3. Bochan I. O. (2003). *Vprovadzhennia samostiinoi roboty studentiv yak vazhlyvoho chynnyka formuvannia osobystisno oriientovanoi systemy navchannia* [The introduction of students' self-study activity as an important factor in the formation of a person-centered learning system]. *Novi tekhnolohii. Naukovo-metodychnyizbirnyk. Spetsvypusk*. 2003. P. 164–168. [in Ukrainian]
4. Herasymenko N. O. (2012). *Dydaktychni umovy orhanizatsii samostiinoi roboty studentiv pedahohichnykh universytetiv v protsesi navchannia inozemnykh mov* [Didactic conditions of organization of pedagogical universities students' self-study activity in the process of teaching foreign languages] : dys. ... kand. ped. nauk: 13.00.09. Kryvyi Rih, 2012. 215 p. [in Ukrainian]
5. Bolotova A. K. (2006). *Razvitie samosoznaniia lichnosti: vremennyi aspekt* [Development of self-consciousness of the person: a temporary aspect]. *Voprosy psihologii*. 2006. № 2. P. 116–125. [in Russian]
6. Arhangel'skiy S. I. (2005). *Uchebnyj process v vysshej shkole, ego zakonomernye osnovy i metody* [Educational process in higher education, its regular principles and methods]: [ucheb.-metod. posobie]. Moskva : Vyssh. shkola, 1980. 368 p. [in Russian]
7. Boiko N. I. *Orhanizatsiia samostiinoi roboty studentiv vyshchykh navchalnykh zakladiv v umovakh zastosuvannia informatsiino-komunikatsiinykh tekhnolohii* [Formation of skills and abilities of pedagogical university students independent work by incans of library technologies] : avtoref. dys...kand. ped. nauk. Natsionalnyi pedahohichnyi universytet im. M. P. Drahomanova, Kyiv. 23 p. [in Ukrainian]
8. Garunov M. G., Pidkasisty P. I. *Samostojatel'naja rabota studentov* [Students' self-study activity]. Moskva : Znanie, 1978. 325 p. [in Russian]
9. Shamova T. I., Davydenko T. M., Shibanova G. N. *Upravlenie obrazovatel'nymi sistemami* [Management of educational systems] : ucheb. posobie dlja vuzov po special'nosti : 03.10.00. «Pedagogika i psihologija», 03.34.00. «Pedagogika». Moskva : ACADEMIA, 2002. 384 p. [in Russian]
10. Ioganzen B. G. *Kontrol' kak sredstvo upravlenija uchebno-poznavatel'noj dejatel'nost'ju studentov v obuchenii* [Control as a means of managing educational and cognitive activity of students in teaching]. Moskva, 2005. 215 p. [in Russian]
11. Hryhorenko L. *Samostiina robota yak factor pidvyshchennia efektyvnosti pidhotovky maibutnikh pedahohiv do profesiinoi diialnosti* [Self-study activity as a factor in improving the effectiveness of training future teachers for professional activities]. *Ridnashkola*. 2005. № 8(907). P. 22–24. [in Ukrainian]
12. Nizamov R. A. *Aktivizacija uchebno-poznavatel'noj dejatel'nosti studentov na osnove gruppovogo vzaimodejstvija* [Activation of educational and cognitive activity of students on the basis of group interaction]. Kazan' : Izd-vo KGU, 2005. 304 p. [in Russian]
13. Naumchenko I. L. *Samoobrazovanie budushhego uchitelja* [Self-education of the future teacher]. Saransk : Mordovskoe knizhnoe izd-vo, 1974. 261 p. [in Russian]
14. Buriak V. K. *Keruvannia samostiinoiu robotoiu studentiv* [Management of students' self-study activity]. *Vyshcha shkola*. 2001. № 4–5. P. 48–52. [in Ukrainian]

Fedir Limbakh and Nataliia Yakovenko. Organization of the External Students' Self-Study Activity in the Process of Foreign Language Training as a Pedagogical Issue

The article considers the problem of the organization of the external students' self-study activity in the process of foreign language training. The strategy of innovative development of society defines the main requirements for the training of qualified, competitive specialists in accordance with international standards of education, who are fluent in information and communication technologies, capable of self-improvement, ready for constant updating of knowledge and professional growth. The constant growth of these requirements affects both the organization pattern of the external students' education, the process of learning a certain system of knowledge, skills, and the formation of their independence. On the basis of the analysis of scientific sources, which reveal the concept of "students' self-study activity", we note the diversity of

interpretations of this complex pedagogical phenomenon. An important role of students' self-study activity in the process of foreign language training is emphasized. The main motivational orientations of the higher education external students during the study of a foreign language are highlighted. Foreign language becomes not only an object of learning, but also an integral part of professional growth and general culture training of a higher education external student.

On the basis of the analysis of psychological and pedagogical literature in the article the problem of the organization of the external students' self-study activity in the process of foreign language training at the present stage of development of education, its practical significance for the development and creative self-realization of the higher education student is actualized. The new functions and roles of the scientific and pedagogical personnel of a higher education establishment (hereinafter – HEE) are considered. The complex of measures, which will provide an effective solution to the problem of the organization of the external students' self-study activity in the process of foreign language training, is determined. The necessity of using modern information and communication technologies in the organization of external students' self-study activity in HEE is considered.

Key words: self-study activity; external students' education; professional growth; foreign language training; information and communication technologies.